

BARDEN

*Den gamle mester -
1000 års eiken i Noresund*

Utfordrende tider

Dette nummeret av Barden preges av at koronaviruset fortsatt føles truende og skremmende. Smitten er igjen raskt voksende – også i Norge - og alle instrueres om å følge smittevern rådene. RSEE Geir-Kåre Jordheim viser spesielt til den faste spalten i Barden -«Ordenen informerer» - som beskriver de grep den enkelte losje må foreta for å kunne gjennomføre våre losjemøter i tiden som kommer. Mye må forandres og det stilles krav til disiplin og struktur. I skrivende stund er losjen på Island «pauset» som følge av lokale regler.

«Syvende far i huset» ROE og Hedersdruid Reidar Syversen beskriver savnet av møteplassene våre – og spesielt savnet av å kunne gi en bror håndgripenhet. Jeg deler savnet, men det er et faktum at håndtrykket er satt under press av epidemier flere ganger i historien – og med god grunn. De fleste forskere mener nå at vanen med å håndhilse og kysse andre enn den nærmeste familie og omgangskrets bør stoppe - for alltid. Håndflatene er ubetinget et mikrobemonster. Selv etter at koronaepidemien er over vil det kanskje være fornuftig å vurdere å ikke håndhilse på alle brødrene på møtene våre. Vårt håndtrykk vil uansett bestå, men bør kanskje bare brukes når få brødre møtes. Det finnes berøringssikre alternativer til håndhilse, klemming og kyss på kinnet. Vi kan bare se til andre kulturer. I uminnelige tider har et reelt håndtrykk vært et grunnleggende symbol på tillit og folkeskikk. Jeg tror – og håper- at dette fortsetter, men ikke

slik det praktiseres i losjene i dag. Jeg har håndhilst på over hundre brødre på et losjemøte – hvorav noen flere ganger- uten å huske hvem jeg har hilst på. Jeg håper - og tror - at vi kan få en fornuftig meningsutveksling om dette temaet.

Heldigvis har flere bidratt med positive innspill i dette nummeret. ROE Svein Syver Kaardahl har minnet oss om Stoikerne – en filosofiretning – hvor man skal bruke fornuften til å få kontroll med sjelslivet. Det gjelder å skille mellom det vi kan – og det vi ikke kan – gjøre noe med. Vi må altså bruke kreftene på hva vi kan påvirke.

Innlegget til ROE Eilef Fjogstad om «Gradssystemet – læreverk – eller belønningssystem» vil det nok være delte meninger om. Jeg synes likevel Barden bør invitere til innlegg som kan skape debatt og ettertanke. Jeg mener mange er litt engstelige for å bli betraktet som urokråker dersom de fremmer avvikende meninger. Jeg tror på den sunne fornuft – og at vi vil komme styrket ut etter at pandemien er over. Jeg velger å være optimist. Pei Hein formulerer seg bedre enn meg i sitt gruk – «Troen og håbet.» God losjehøst !

***Pessimistene er dog de reneste tåber -
De tror på det modsatte af, hvad de håber***

***Nei, de optimister, som livet beror på,
Er dem, som tør håbe
På noget, de tror på.***

INNHOOLD

Side 1	Forsidebilde Den gamle mester 1000 år v/RSEE Geir-Kåre Jordheim
Side 2	Fra redaktørens skrivebord
Side 3	RSEE
Side 4/5	Ordenen informerer
Side 6/7	Ettermøte med Frode Berg
Side 8/9	Intervju med RSSkr Roar Nygaard Andersen
Side 10	Kaffebrødre
Side 11/12	Druidenes damegrupper

Side 13	Gradssystemet , læreverk eller belønning -ideelt
Side 14	Seniorveteran Arne B.Lund
Side 15	Vanskelige tider-ideelt
Side 16/17	Spredte tanker om kunnskap – ideelt
Side 17	Syvende far i huset
Side 18/19	Historisk tilbakeblikk
Side 20	Internasjonal forbrødring
Side 21	Eken skal grønnes
Side 22/24	Intervju av Knut Havenåen

Frist for innlevering av stoff 2020

Nr 1 – 1. februar • Nr 2 – 1. mai • Nr 3 – 1. august • Nr 4 – 1. oktober • Nr 5 – 1. desember

Kjære brødre

Ofte kjører jeg forbi «Den gamle mester». En tusen år gammel eik i Noresund, Krødsherad. Den står rett ved riksveien, god synlig med sin flotte krone. Det hender at jeg stopper og ser på dette flotte treet og tenker på hva eken har opplevd siden det tilbake i vikingtiden strekte sine første blader mot lyset.

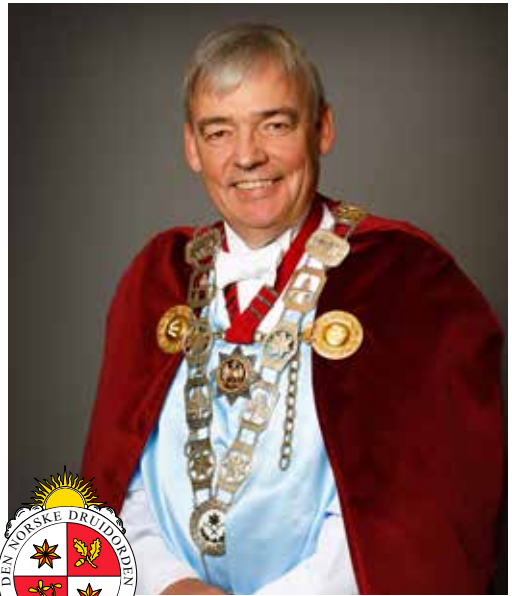
Jeg prøver å se det vi nå opplever med pandemi i ekens tidsperspektiv. Dette som både begrenser oss, og adskiller oss. Men, som den teknologiske utviklingen hjelper oss å håndtere. Da blir pandemien overkommelig, og noe vi kan beseire. Men det er viktig at vi står sammen, er lojale, og følger de rådene vi får.

Vi tror, på lik linje med andre Ordener, det er riktig å åpne opp for losjemøter. Det blir litt annerledes enn før. Spesielle tider, krever spesielle tiltak. Foreløpige endringer i ritualene, samt dispensasjoner og forenklinger er nødvendige tiltak for å sikre helsen til våre brødre. Mange vil følge de råd om å ikke delta i forsamlinger, grunnet egen helse. Det er både en riktig og klok avgjørelse.

Vi ser et stort engasjement fra både Storlosjer og Grunnlosjer i håndtering av situasjonen. Det informeres godt til brødrene om hvorledes gjennomføring av møtene skal foregå. Det vil bli begrensninger i antall brødre som kan være til stede på møtene. Det vil være forskjell fra losjehus til losjehus. Derfor har vi åpnet for at losjene kan utsette spesielle møter og tildelinger.

Jeg oppfordre alle Grunnlosjer til å sende en hilsen og noen ord fra møter til de brødrene som ikke har anledning til å være tilstede. På den måten kan de også ta del fellesskapet. Det skal ikke så mange ordene til for å føle seg verdsatt og sett.

Vi må være forberedt på at tingene kan endre seg, og endre seg raskt. I skrivende stund er losjen på Island pauset som følge av lokale regler.

RSEE Geir-Kåre Jordheim.

Det er mange lyspunkter i vår Orden. Brødre i Sandnes starter ny Losje i september. Gode forbedringer er gjort for gjennomføringen. Mange losjer skal ønske nye brødre velkommen i høst. Møtelister og nytt Ovatrituale er sendt til alle losjer, og ny forbedret Landsmatrikkel er i trykken.

Eventyrsamleren Jørgen Moe pleide å sitte under «Den Gamle Mester». Der skrev han ned sine eventyr samlinger, men også et dikt til eke-treet. Han avslutter slik:

*Bedagde Mester! o lær mig kun
At bore fast i den Klippe,
Som gir den ene trofaste Grund,
Og aldrig den at slippe;
Og dernest, som du, med Kronens Topp,
Daglig å hige og stunde opp,
Og drikke fra oven Saften,
Lyset, Livet og Kraften!*

Kjære brødre, det vil bli bedre.

Ønsker dere alle en flott ettersommer, og en god losjetermin.

Med Broderhilsen i
Enhet, Frihet og Samhold
Geir-Kåre Jordheim
RSEE

Covid 19 - Veileder ved åpning av losjene høsten 2020

Ordensledelsen v/ RSV har sendt alle SL og GL en veileder med føringer for oppstart høsten 2020.

Et utdrag av veilederen presenteres i denne utgaven av Barden. Ordensledelsen er innforstått med at Covid 19 situasjonen kan medføre midlertidig avvik fra gjeldende ritualer. Føringer som gjelder for den rituelle delen av møtene er sendt i eget skriv til SL og GL. Veilederen er våre anbefalinger, men lokale tilpasninger må påregnes utfra de respektive losjers lokaler.

Retningslinjer som gis av norske helsemyndigheter, FHI, Helsedirektoratet og Regjeringen skal legges til grunn for driften.

De begrensningene retningslinjene setter vil for mange losjer medføre noe mindre deltagelse enn normalt. Hver enkelt losje må finne gode løsninger for ev påmeldinger mv. EE er videre anmodet om å være aktiv med informasjon til brødrene om losjens aktiviteter, slik at brødre som ikke kan møte føler seg ivaretatt og informert om felleskapet.

Ordensledelsen vil understreke at dersom du har symptomer på Covid 19, så skal du ikke oppsøke forsamlinger.

FØR MØTET

Ved ankomst losjehuset:

Alle får en dusj Antibac ved registrering.

Normalt håndhilser vi alle brødre ved ankomst. Denne praksis «settes på vent» inntil myndighetene opphever fraråding av å håndhilse/nærkontakt. Derimot nikker vi foran/ til hver enkelt bror i stedet for å håndhilse.

Ved registrering anmodes brødrene om å ikke sitte for tett i sofagrupper/rundt bord. Vi ber om at losjene finner praktiske løsninger, f.eks, skilt på bordene, reserverte plasser og om nødvendig en velkomstvert som minner om at brødrene ikke sitter for tett.

Ved inngang til Lunden:

Når YV kaller til møtet, minner han brødrene om at alle passer på at det er avstand på en meter i forrommet/trappen/gangen, om nødvendig rettleder brødrene.

Brødrene går inn uten å avgi løsen.

INNE I LUNDEN

Annenhver stol fjernes. Der hvor det er faste benker, legges «Reservert» på annen hver plass.

Dette vil medføre redusert antall plasser, slik at gradsplasser kan om nødvendig fravikes.

For at flest mulig skal ha mulighet til å delta på møtene, bør det om mulig settes ekstra stolrekker frem på gulvet i Lunden.

HÅNDHILSING

Generelt når vi ville brukt håndhilsing (f.eks. gratulasjoner, takk etc) stiller bror seg mot bror, og begge nikker mot hverandre.

ETTERLOSJEN

Samme forhold som ved ankomst, vedr avstand i sittegrupper/rundt bord. Ved brodermåltidet benyttes kun annenhver stol.

Ved avslutning av takk for maten talen, reiser alle seg og avslutter unisont.

Betaling for mat, drikke, og eventuelt loddsalg, tilstrebes å gjøres kontantløst (= kort, vipps).

Ovennevnte forhold kan gi begrensninger i antall brødre som kan delta på enkelte møter pga kapasitet/plass. Her vil det da være viktig med påmelding, og opplysninger om dette i invitasjonen, slik at ingen må reiser hjem.

Ordensledelsen er innforstått at dette vil medfører ekstra oppgaver for embetskollegiet og brødrene. Samtidig ser vi det som viktig og riktig at vi i vår Orden kommer i gang igjen, noe som vi har fått bekreftet fra mange av våre losjer og brødre.

Vi vet at man med å bruke sunn fornuft vil løse de utfordringer vi møter frem til normal drift.

Ettermøte med Frode Berg

Den pensjonerte grenseinspektøren ble arrestert i Moskva i desember 2017, mistenkt for spionasje. Etter 711 dager i Lefortovo-fengselet i Moskva ble han sluppet fri. Onsdag 22. januar 2020 delte han opplevelsen med brødrene i Losje Merlins-Stjerne.

Ved Jan Erik Egge Hansen, losje Merlins-Stjerne

Edel Erk Reidulf Fonn tjenestegjorde ved Garnisonen i Sør-Varanger sammen med Frode Berg, da de var unge fenriker for 40 år siden. Gammelt kjennskap gjorde at Berg takket ja til å fortelle om opplevelsen i Lefortovo-fengselet på ettermøte i Losje Merlins-Stjerne. I Parkveien 47b ble det et hyggelig gjensyn etter 40 år for begge, nå som pensjonerte majorer. Medieveteranen Sølve Stang var med for å bistå Berg.

Brødrene fikk beretningen om tiden før arrestasjonen, rettssaken, oppholdet i fengselet og tiden etterpå.

Frode Berg ble dømt til 14 års fengsel under strengt regime 16. april 2019. I nesten to år satt 62-åringen innesperret i en ni kvadratmeter stor celle i høysikkerhetsfengselet. Han hadde i tur og orden selskap i tomannscellen av en narkotikalanger, en passforfalsker og en militant islamist, som satt fengslet for drap på visestatsministeren i republikken han kom fra. Berg ble godt kjent med sine medfanger. Dagene og nettene var lange med 23 timer i cella og kun en time i luftgården. Lyset sto på 24 timer i døgnet, og det ble aldri mørkt. Søvn gjennomsnittet var på fire timer om natten. Han ble tyntslitt psykisk, og dessuten fullstendig feiler-nært.

Frode Berg førte dagbok hele tiden. Hvor lenge blir han der, får han noensinne se sine kjære

Frode Berg sammen med Edel Erk Reidulf Fonn. (Foto: Sølve Stang)

igjen? Den første julen var han i sjokk, den andre fortrengete han. Han følte seg ført bak lyset av etterretningstjenesten i Norge, som rekrutterte ham til å overlevere konvolutter med penger og informasjon, og lovet seg selv at de skulle få ta ansvar.

Saken er pinlig for etterretningstjenesten, og for Norge. 23. januar 2020 kom nyheten om at Frode Berg fikk 4,3 millioner som kompensasjon fra staten for det han måtte utholde mens han var fengslet i Russland.

*Frode Berg holdt et interessant foredrag for brødrene i Losje Merlins-Stjerne. Her sammen med medieveteranen Sølve Stang.
(Foto: Reidulf Fonn)*

Orienteringen fra Frode Berg skapte stor interesse, hvor han svarte på mange spørsmål, også kritiske.

NRK-journalist og forfatter Morten Jentoft dekket saken for NRK mens Berg satt fengslet. Nå skriver han bok i samarbeid med Berg. Den skal etter planen utkomme på Gyldendal forlag i løpet av høsten. Det er allerede utkommet to bøker om ham, «En god nordmann», skrevet av hans nære venn Trine Hamran, og «En uvanlig spion» av Øystein Bogen.

Det kan også nevnes at Frode Berg er godt kjent med losjearbeid. Han har vært med i Odd Fellow-ordenen i flere år hvor han også har vært overmester (leder) i Kirkenes.

Edel Erk Reidulf Fonn har for øvrig skaffet flere gode foredragsholdere til etterlosjen. Blant annet den folkekjære NRK-meteorologen Kristen Gislefoss som snakket om ekstremvær, beredskapsansvarlig fra Sjømannskirken om kirkens beredskapsoppgaver, Natteravnene om hva de gjør for samfunnet og Innsatsleder Thor Langli fra Oslo politidistrikt som snakket om sine opplevelser 22. juli 2011.

Brødrene venter spent på neste foredrag. Det kan bli vanskelig å toppe dette.

Mange av våre brødre vet lite om våre Riks Stor Embedsmenn – Ordensledelsen – som er valgt og installert for perioden 2019-2023. I de følgende utgivelser av Barden vil vi presentere samtlige riksstorembedsmenn. Denne gangen er turen kommet til Riks Stor Bibliotekar Svein Kristiansen.

Småprat med Riks Stor Skriver Roar Nygaard – Andersen

Tekst og foto: Rolf Anker Eriksen

En får tilbake en god følelse av brorskap og det savnede losjelivet når en tar i dørhåndtaket på Kanselliet. Kaffen er klar på et øyeblikk, og gode kommentarer fra Kansellist og de alltid tilstedeværende gjester letter hverdagen for en utsendt medarbeider. Barden har avtalt møte med Riks Stor Skriver og vi tar trappen opp i annen etasje.

Barden spør, og bror Roar forteller. Han kom til verden i Horten for 64 år siden og ble Sandefjording som 25 åring. Han er gift med Kitty. De er foreldre til to døtre og de har et barnebarn. Fra mai måned i år ble bror Roar førstidspensjonist etter sine siste syv yrkesaktive år i Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten hvor de blant annet behandler pasientskadesaker. Nå kan han bruke mer tid på familien, sine fritidssysler og Den norske Druidorden og det gleder han seg til.

Vi får raskt et bilde av en svært engasjert Ordensbror. Han ble medlem i losje Abaris i år 2000 og gjorde sin tjeneste som Bibliotekar og to perioder som Edel Erk. Han gjorde deretter sin tjeneste i Storlosjen Haugar som Stor Ceremonimester og Stor Med Erk før han ble innsatt som Riks Stor Skriver.

Når bror Roar nevner sitt livslange engasjement i offentlig helse- og sosialtjeneste er det lett å forstå at det er Ridderen av Menneskeverd som sitter på den andre siden av bordet. Utdanning har han hovedsakelig innenfor sosialfaglige og juridiske områder og ledelse.

Det har blitt mange år i kommunal og statlig tjeneste, innenfor barne- og ungdomspsykiatri, som kurator, sosialsjef, organisasjons og utviklingsleder og som leder i en attføringsbedrift. Han var også flere år i Helfo som regiondirektør og HR direktør og her var han blant annet var med på å utvikle E-resept og automatisk frikortordning.

Bror Roar er samfunnsengasjert og har hatt plass i kommunestyret og i skole og barnehageutvalget i Sandefjord og siden 1992 har han tjenestegjort som meddommer i Lagmannsretten og i Tingretten og fått innsyn i mange personlige tragedier.

Det viktigste i Roars yrkesliv har vært å kunne bidra til å gjøre en forskjell for de som trenger det. Det er svært givende uttaler han. Mange finner det kanskje vanskelig å ta del i andres vanskelige livssituasjon. V vil så gjerne, men

Roar Nygaard-Andersen

kan føle oss usikre og at vi mangler både kunnskap og ferdigheter.

Vi mangler nok ikke kompetanse, men kanskje mot til å bytte ut tanker og ord med initiativ og handling sier Roar. Nærvær er intimt og forpliktende og kan oppleves som utfordrende, men vi kommer aldri upåvirket fra å ta del i en annens utfordrende livssituasjon. Det er et privilegium å kunne være den som får lov til å være en støttespiller på en vanskelig ferd. Det å være medmenneske, den kompetansen besitter vi alle, understreker Roar.

La oss strebe mot å bygge bro mellom det vi står for og det vi faktisk gjør, oppfordrer Roar. Ta alltid imot en utstrakt hånd, vær tilstede og du vil oppleve at du bidro til å gi nytt liv og håp til en som hadde behov for deg. Så snakker vi om losjen og savnet. Riks Stor Skriver Bror

Roar viser med uttrykk og kroppsspråk det store savnet av brødre i møter og sosialt samvær.

Ja, vi ble alle invitert med av noen som ville oss vel, noen som ønsket å tilby oss noe helt spesielt, - noe man ikke finner annet sted, - et rikt brorskap og et godt losjeliv. Det var utvilsomt et viktig og riktig valg vi tok da vi takket ja til å bli med på den Druidiske vandringsvei, forteller Roar med stort engasjement.

På hvert eneste losjemøte, uansett hvor vi er, så møter vi smilende brødre som tar oss varmt i mot. Vi merker allerede ved det gode håndtrykket at vi er velkomne og verdifulle for hverandre.

Så går vi ned trappen sammen og takker for kaffen. Vi har hatt en fin dag.

Tirsdagskaffe i Tønsberg

Losjebrodre har det godt i samvær - også i dagslys og dagligantrekk.

Ved Rolf Anker Eriksen

Bildet viser fra venstre Fred Ragnar Grøtnæs, Ernst Lunde Pedersen, Gunnar Wold, Terje Borsheim, Ulf Steinar Larsen, Thomas Huste, Harald Hansen og Jan Jul Andersen.

Fotograf Rolf Anker Eriksen er bak kameraet.

PS: Bilet ble tatt før koronareglene ble innført

Flere brødre er jo ute av arbeidsmarkedet og kan pent sagt ta seg tid til en bytur. Tilstrømmingen til kaffetreffet hver tirsdag klokka ett og den gode stemningen rundt bordet forteller vel også at mange av oss trenger en slik adspredelse i godt lag. Alltid et viktig tema eller flere på dagsorden.

Ingen møteleder, og det er tillatt å avbryte og snakke i munnen på hverande.

Møtestedet er Frelsesarmeens butikk og kafè i den sjønære gaten Nedre Langgate i Tønsberg. Du behøver ikke kjøpe noe. Men har du lyst

eller er sulten behøver du ikke grave dypt for å gjøre opp. Det er alltid fullt av kaffegjester der. Losjebrodrerne trenger det store bordet, så betjeningen hjelper andre gjester med vennlig hånd til å finne andre plasser når klokken nærmer seg ett på en tirsdag. Kaffebrodre fra losje Eken er populære gjester. De skaper glede og sprer munterhet til alle ved de andre kaffebordene. Pensjonistbrodrerne går hjem med et smil etter en god hverdagsopplevelse.

Druidenes Dame Gruppe

Ved ROE Rolf Anker Eriksen

Stjernesøstrene

Symbolet er bokstavene DDG i et grønt eikeblad, og den første av Druidenes Damegruppe var Stjernesøstrene som ble stiftet i Oslo den 28. januar 1946. Hovedhensikten med stiftelsen var å være til hjelp og støtte for losje Merlins-stjerne og samtidig yte støtte til humanitære formål. Møtene ble holdt uten noe bestemt rituale. Men losjebrødre hjalp til i begynnelsen med oppbygging av gjentagende punkter under møtene. Musikk, ideelle innlegg og lys som skapte ro og høytid vakte stor interesse for flere av losjedamene i Oslo.

Det var 11 medlemmer som stiftet den første damegruppen i Norge.

Møteopplegget var kun en del av virksomheten. Gruppen gjorde gode innsatser mot Multipl Sklerose både med personlig innsats og penge støtte.

Stjerneklubben

Den gode idè spredte seg først til Tønsberg hvor damer dannet Stjerneklubben den 26. februar 1948 med losje Druidstjernen som utgangspunkt. Formålet var å støtte losjen økonomisk og bidra til å beholde det nyinnkjøpte losjehuset Gimle i representabel stand. Stjerneklubben har gjennom årene bidratt med betydelige beløp til utvikling og vedlikehold av losjehuset. I de senere årene har damene gitt støtte til Insestsenteret, Krisesenteret for kvinner og Frelsesarmeen i nærmiljøet. Forleden bragte de resultatet av et arrangement med Finn Schjøll en gave på kr 20.000,- til Frelsesarmeeens barne og ungdomsarbeid.

Stjerneklubben består idag av 40 aktive medlemmer.

Bardstjernens dameforening

Bardstjernens Dameforening ble stiftet i Drammen hjemme hos Olga Berg den 30. oktober 1957, og foreningen hadde sitt første møte 22. januar året etter. Formålet med foreningen var først og fremst humanitært fellesskap - å yte hjelp der hjelp trengtes. Den første stpre gaven var et fjernsynsapparat til barnehjem for psykisk utviklingshemmede barn i Lier.

Når losje Avalon ble stiftet ble foreningens navn endret til Selenasøstrene.

Damene arrangerte årlige sammenkomster med brødrene, møter med mannekengoppvisning og basarer som ga penger i kassen. Ved siden av å bidra losjene og losjehuset økonomisk kunne de overlevere store beløp til forskningsavdelingen ved Radiumhospitalet i flere år.

Ekeklubben

Ekeklubben ble stiftet den 25. oktober 1961 i Sandefjord. Vi skal vite at damene i Ekeklubben behandler utsendelsene av hvert nummer av Barden og sparer Ordenen og medlemmene for mange penger.

Damegruppen Nordlys

Damegruppen Nordlys ble stiftet den 1. februar 1968 etter initiativ fra bl.a. losje Nordstjernen. Brødre der ønsket at deres ektefelle kunne hjelpe dem i deres humanitære arbeid. Med en startkapital på kr 350,- fra losjen og et avtalt formål om hjelp innen eldresomsorgen og handiccappede. Damene fikk til et godt samarbeid med personer som de hadde merket seg å hjelpe.

De eldre og handicappede var ivrige til å lage håndarbeidsartikler til damegruppens julemesse.

Idris Dameklubb

Idris Dameklubb ble stiftet 24. november 1968 med 15 damer tilstede.

Formålet var å støtte brødrene både praktisk og økonomisk og for at damene skulle bli bedre kjent med hverandre. Fra 1977 ga de også pengegaver til veldedige formål. Losje Hedera ble stiftet i 1990 som losje nr 2 i Larvik. For å bedre forholde seg til denne utviklingen endret damene navnet på foreningen til Druidens Dameklubb - Larvik.

I årenes løp har damene bidratt med god økonomisk og praktisk hjelp til Druidens Hus.

Ovatsøstrene

Ovatsøstrene ble stiftet i Moss den 7. november 1977. Møtene holdes i Druidgaarden som damene også er medeiere i. Formålet har hele tiden vært å gi økonomisk støtte til trengende man mener har behov for det.

Damene i Moss fjernadopterte også fire barn ute i verden til glede og nytte for begge parter.

Damegruppen Vera

Damegruppen Vera ble stiftet som en gruppe innen losje Phytogoras i Oslo den 19. februar 1980. Møtene ble den første tiden holdt privat. Men medlemstallet vokste og møten ble lagt til Druidenes Hus

Foreningen hadde et opphold når Birgitta - losjen SIRONA kom igang tidlig på 80 - tallet. Men det ble bare en pause før de kom igang igjen i 1986. Damene i Hera bidro med hjelp til

kreftsyke barn, og store bidrag til losjehuset i i Parkveien 47.

Belisana

Belisana var navnet på damegruppen som ble etablert på Ski den 4. september 1990. Alle møtene måtte foregå hjemme hos medlemmene, og det medførte at en del av dem falt ut. Damene var ivrige etter å delta i en støtteforening ved siden av sine menns losjearbeid. Etter at losjen på Ski opphørte gikk også damene i Belisana hvert til sitt.

Historiene om Druidenes Damegrupper er hentet fra bl.a. Bjørn Aabys bok Druidordenen i Norge i 70 årene. Etter noe kontakt med damegruppene idag lærer vi at gruppene i Oslo og Ski er opphørt. Damegrupper som fortsatt er i sving lever et godt og aktivt foreningsliv i nærkontakt med både herre -og damelosjer landet rundt.

Damegruppene utfyller et opprinnelig ønske. Menn i losjene blir snart gode venner, og det hyppige og gode samværet fører til en ny stor vennekrets. Det synes naturlig og godt at begge parter omgås de nye gode vennene. Som en druidisk familie om en vil.

Ordensledelsen har vist sin tilfredshet og takk blandt annet ved overrekkelse av Den norske Druidordenens Erkjentlighetstegn på plakett til den gang 88 år gamle Åse Strøm i 1999. Hun var 35 år gammel når hun begynte i den første damegruppen i 1946.

Ekeklubben Sandefjord ble tildelt den samme hedersbevisning den den 27. oktober 2001.

Gradssystemet – læreverk eller belønningssystem?

Som det framgår av Ordenslovens §1 er FGDO's høye mål å virke for menneskenes ideelle utvikling m.m. Denne oppgaven søker Ordenen å løse ved å meddele oss kunnskaper av etisk og åndelig verdi (§2).

Formidling av denne kunnskapen skjer gjennom ritualene og samtale-/ undervisningskvelder, foruten selvstudie. Når brødrene har deltatt på et tilstrekkelig antall møter og samtale-/ undervisningskvelder blir vi tildelt en høyere grad og får derved gå videre på vår druidiske vandring. M.a.o. får vi derved grundigere innsyn i Ordenens pedagogiske læreverk.

Det vil si – dette fungerer til vi har nådd V grad. For å nå høyere i gradssystemet, er vi avhengige av at vi har gjort oss fortjent til det ved å påta oss embetsverv i grunnlosje (VI grad) og storlosje (VII).

Mens gradsopprykk i de fem første gradene er en følge av at vi har tilegnet oss dypere innsikt i Ordenens filosofi, blir altså gradgivning i VI og VII grad en form for belønningssystem. På denne måten vil de fleste av brødrene i vår Orden aldri få oppleve ritualene i de to høyeste gradene.

Mitt spørsmål blir da om dette er riktig og rimelig – og er det i tråd med målsettingene i §1 og 2? Hvis vi mener at ritualene i de ulike gradene representerer en «pedagogisk trapp», hvorfor skal da ikke alle brødre oppleve å gå

ROE Eilef Fjogstad

helt til topps som del av sin ideelle utvikling? Hvorfor skal 95% av brødrene aldri få oppleve at «alle brikkene faller på plass», som en tidligere RSEE skal ha sagt om ritualen i VII grad?

For å gjøre det mulig at alle brødre får fullføre sin druidiske vandring og samtidig unngå at alle brødre havner i VII grad, har jeg tidligere fremmet et forslag overfor Ordensledelsen. Det går ut på at V-gradsbrødre med 25 års medlemskap får oppleve ett VI gradsmøte, men uten å tildeles graden. Likeledes at V og VI-gradsbrødre med 40 års medlemskap får oppleve ett VII gradsmøte uten å tildeles graden.

Kriteriene for tildeling av VI og VII grad endres altså ikke, og tildeling av gradene vil fortsatt være en honnør for utførte tjenester. Samtidig får alle brødre mulighet til å fullføre sin druidiske vandring innen vår Orden.

ROE Eilef Fjogstad
Losje Pastos

Red anmerkning: 40% av brødrene har VI grad eller høyere.

Utdeling av senior veterantegn til Riks Old Erk Arne Bart Lund, Losje Syvstjernen 11.03.2020

SEE Haugar Morten Teigen, ROE Arne Barth Lund, RSEE Geir-Kåre Jordheim, EE Harald Bregner.

Edel Erk Harald Bregners tale til Seniorveteranen:

Verdige Riks Stor Edel Erk, verdige Stor Edel Erk, kjære brødre. I natt er det Riks old Erk Bror Arne vi skal hedre. Kjære bror Arne, gratulerer med dagen, gratulerer med 50 år i Den forende gamle Druidorden, gratulerer med 50 år i Losje Syvstjernen.

Vi er mange brødre her i natt som har mye å takke deg for, vi har alle fått kjenne på den varme og den inkluderende personligheten du utstråler. Din lune humor, dine mange historier, din åpenhet og ikke minst din selvironiske og lite selvhøytidelige væremåte er noe vi alle setter stor pris på.

Jeg møtte deg første gang 8. februar 2012, det var den dagen jeg ble tatt opp i Losje Syvstjernen, allerede den dagen kjente jeg at det var noe spesielt med deg. Du har en egen evne til å få menneskene rundt deg til å føle seg sett og å føle seg

viktig. Du var den første til å ønske velkommen og du var den første til å vise at du bryr deg om. Det er en egenskap ikke mange innehar eller viser, og det er en egenskap som viser at du er ett ekte menneske og en ekte bror. Tusen takk for at du er akkurat den du er bror Arne.

Kjære bror Arne, din innsats i losjen vår har også bidratt til at vi har dette huset, Druidegården og treffes på. Din innsats for vår orden har og er uvurderlig, både som skriver fra 1974 – 1976, som Med Erk fra 1978 – 1980 og som Edel Erk fra 1982 – 1984. Storlosje Eker har også hatt nytte av din kunnskap i perioden 1986 – 1989 da du var Stor Skriver. Nå bidrar du med ditt nærvær og ditt vinnende vesen.

Kjære bror Arne, På vegne av alle Druidebrødre ønsker jeg å få takke deg, og jeg ønsker å få gratulere deg med seniorveterantegnet, du er ett eksempel til etterlevelse for oss alle.

Vanskelige tider

Ideelt v/ROE Svein Syver Kaardahl losje Orion

Det er ikke til å nekte for at det er en veldig spesiell og vanskelig tid vi er inne i nå. Til å begynne med var nyhetene fra Kina så vage og så langt borte, at vi ikke tok det helt alvorlig.

Onsdag 11. mars ble det imidlertid brått alvor da WHO erklærte Pandemi. Etter det skjedde ting raskt, og at Ordensledelsen dagen etter lukket for møter inntil videre var helt på sin plass og i rett tid.

I de få ukene som har gått siden den gang har samfunnet forandret seg i dramatisk.

Det ingen tvil om at dette viruset er helt spesielt, og at vi aldri har sett maken. Dersom en prøver å følge med på nyhetene, blir man trukket i alle retninger fra det mest lysgrønne håp og optimisme til den mørkeste engstelse og fortvilelse. Sosial distansering og andre nødvendige, men inngripende regler og pålegg, gjør det ikke lettere.

Hvordan vi kan leve med dette i det lange løp - for det kan bli et langt løp - uten å miste vår psykiske balanse, det må hver og en finne ut av, men det finnes noen gode råd. Det aller mest opplagte, som alle nå forhåpentlig har i ryggmargen, er til enhver tid lojalt å følge helsemyndighetenes anvisninger. Dessuten kan det anbefales å redusere inntaket av nyheter til et minimum. Å bruke tiden til å lære noe nytt, er også et meget godt tips.

Bror Knut, ridderen av de stille dyp, som jeg inntil pandemien tok oss drakk kaffe med hver dag etter morgenturen, har en klar filosofi: «Det jeg ikke kan gjøre noe med, det bruker jeg ikke energi på.» Det får meg til å tenke på de gamle Stoikere og deres filosofi, og da disse koronatider gir litt ekstra tid i ensomhet, kan jeg friske opp kunnskapen:

Zenon fra Kition grunnla denne retningen innen gresk filosofi for ca 2300 år siden. Kjernepunktet i Stoicismen var å bruke fornuften til å få kontroll over sjelslivet. Man skulle ikke la seg rive med av følelser, men beholde roen og fatningen ved hjelp av fornuften.

Svein Syver Kaardahl

I disse tider får vi råd og tips fra alle kanter om hvordan situasjonen best kan håndteres. Det handler om distraksjon, kos og positiv tenkning. Det å gjøre noe hyggelig, få tankene over på noe annet. Det vil gå bra til slutt, de fleste overlever og etter hvert kommer en vaksine.

Slik håndterer vi vanligvis stress og uro, mens stoikerne hadde en annen strategi for å oppnå sjelefred. De hadde tatt inn over seg og akseptert at livet kunne være veldig brutalt, og at det er veldig få ting vi har kontroll over.

For stoikerne lå svaret i å skille mellom det en kan gjøre noe med og det vi ikke kan gjøre noe med. Verden går uansett sin gang. Det er så mange faktorer som påvirker oss. Flaks og uflaks samt virus som oppstår plutselig. Dette er ting som vi ikke får gjort noe med. Derfor mente stoikerne at det var viktig å ta kontroll over og bruke kreftene på det vi kan gjøre noe med, nemlig tankene våre.

Spredte tanker om kunnskap, forståelse og erkjennelse

Ideelt v/Harald E. Ringås, losje Syvstjernen, Horten

Verdige Riks Stor Skattmester, verdige Edel Erk, kjære brødre.

For nokså nøyaktig 35 år siden foretok jeg et valg som kom til å forandre livet mitt.

Jeg avsluttet min karriere i forretningslivet, nærmere bestemt innen finansnæringen, og begynte på sosialhøyskolen.

Det er et valg jeg aldri har angret. Etter en kort periode som ansatt i sosialetaten begynte jeg å arbeide som sosionom i spesialisthelsetjenesten ved en avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering, og det meste av mitt senere yrkesaktive liv har jeg jobbet med rehabilitering. De siste årene på Sunnaas sykehus.

Det har vært et usedvanlig givende og meningsfylt arbeid å få lov til å være med på den prosessen det er å hjelpe mennesker til et verdig og forhåpentligvis meningsfylt liv etter alvorlig sykdom eller skade.

Jeg har fått se hvordan mennesker med alvorlige følgetilstander etter hjerneslag eller alvorlige hodeskader etter ulykker har klart å akseptere og erkjenne sin nye livssituasjon.

Hvilken utrolig evne vi har til å utvikle oss og vokse som mennesker uansett alder og forutsetninger! Gjennom det tverrfaglige samarbeidet har jeg også erfart at det ingen kan klare alene, det kan vi klare sammen.

Harald Ringås

Nå, 35 år etter at jeg tok dette avgjørende valget, har jeg så vidt begynt min druidiske vandring mot vekst og utvikling.

Repetisjon er all kunnskaps mor, har en gammel filosof engang sagt.

Ritualene her i Lunden gir meg kunnskap og samtidig trygghet og ro til refleksjon og meditasjon.

Vi tenker ofte på kunnskap som teoretisk viten, men kunnskap er også ferdigheter. Å være trygg på hvordan vi skal opptre og omgås. Derfor er ritualene og omgangsformene her losjen viktig for meg.

Jeg spurte en gang en engelskmann hvorfor britene var så opptatt av den formelle omgangstonen. Svaret var tankevekkende:

«Når du vet hvordan du skal opptre, kan du konsentrere deg om det som er viktig i møtet med andre mennesker.»

Denne kunnskapen tilegner jeg meg nettopp gjennom gjentakelsen, repetisjonen.

Merlins læresetninger, som jeg får høre på møtene, er lette å forstå rent forstandsmessig, men derfra til å erkjenne denne visdommen slik at den blir en del av mitt liv og gjenspeiler seg i min personlighet og min livsførsel, det er en lengre prosess.

Veien fra hjerne til hjerte er lang og tar tid. «Den lengste meteren i livet», er det blitt sagt.

Da er det godt for meg å møte brødre som er kommet lengre på vandringen og er gode forbilder for meg i min dannelsesprosess.

Når jeg opplever at kunnskapen er blitt erkjent, gir det en dyp glede.

På latin heter det «Gaudium de veritate» som direkte oversatt betyr «Gleden ved sannheten», men som nettopp er et uttrykk for gleden ved å erkjenne det man tidligere bare har forstått.

I samtaler med erfarne brødre får jeg ofte råd om å være tålmodig. Da jeg ble opptatt i Ovatgraden sa en bror at jeg skulle hvile i graden. Gode råd og uttrykk for broderkjærlighet til en utålmodig sjel.

Jeg minner meg selv om at jeg ikke må dytte elva, den renner av seg selv. Erkjennelsen kommer gjennom tålmodig arbeid.

Mitt livsmotto er:

«Ta vare på gleden, alt det andre kommer av seg selv». Og når alt dette andre kommer i form av livets mange prøvelser, skuffelser og sorger, er det godt å få være en del av broderfelleskapet hvor det er støtte og hjelp. Det fyller meg med ydmykhet.

Takk!

Syvende far i huset

Er det ikke fint å vite?

Mange av brødrene vet fortsatt hva telefonen skal brukes til.

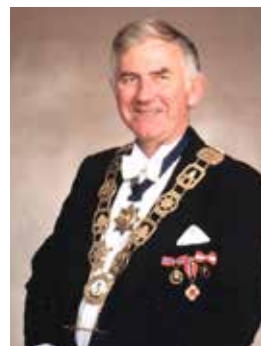
Det har gjort at du har hatt kontakt med brødrene uten å være sammen med dem.

Kanskje er det det som framover skal være vår styrke.

Jeg savner møteplassene våre, og jeg savner å kunne hilse en bror, eller møte en bror med håndgrepet vårt.

Tro om vi kommer til å bruke det i framtiden?

Hva kan vi bruke isteden?

Riks Old Erk og
Hedersdruid Reidar Syversen

Historiske tilbakeblikk fra De Druidiske Samlinger Ordensarkivet Støttefondet –Bidragkassen

Protokoller, erindringer m/mulige huskefeil. ROE og Hedersdruid, Finn Egil Johannessen

Styret i Støttefondet ved Generalforsamlin/ Riksmøte 1999, fv: Finn Agbo Fraternitas, Leif A. Tybring Allbota, Jon Rosenlund Allbota, Daglig leder Helge Vestrum Fraternitas, Revisor Petter Solberg Fraternitas, RSSkm Finn Egil Johannessen. (Dette er det eldste bilde av styret på Samlingene

Tidligere hadde Ordenen en gruppelivsavtale med Forsikringsselskapet Glitne og senere med Forsikringsselskapet Gjensidige Samtrygde (nå Gjensidige). Årene 1994-95 ble overgangsår fra gruppelivsforsegning til eget Støttefond, senere Bidragkasse.

Den 10.september 1994 var Ordensledelsen på reise over Haukeli på vei til Bergen med minibussen til RSM Tor Kr. Johansen for å innstifte vår storlosje nr. 7, Storlosjen Bjørgvin.

Gruppelivsforsegningens ordningen hadde lenge vært et tema for Ordensledelsen og RSOE Arvid Jellum hadde jobbet med saken i mange år. RSOE Arvid Jellum hadde nå kommet frem til budsjetter og framtidspregner. Dette resulterte at vi samlet oss bak i bussen, RSEE Erling Freitag, RSOE Arvid Jellum, RSME Gernot Kuhn, RSBibl Reidar Syversen, RSSkm Finn Egil Johannessen, RSCM Tor Kr. Johansen var sjåfør, RSSkr Bjørn Aaby var ikke med, RSV Tor Gjølvik var i

Bergen. Arvid Jellum la fram sine planer, beregninger og diskusjonen gikk og det endte opp med at dette går vi for og vi tar initiativ og legger det frem på Riksmøte 1995.

Riksmøtet 22-23.april 1995 fra Protokollen:

Forslag nr. 7 fra Ordensledelsen

«Pkt A: Opprettelsen av et ORDENENS STØTTEFOND.

Man har gjennom lengre tid sett det urettferdige i at brødre over 75 år faller ut av vår forsikringsordning, og at det har vært arbeidet mot forsikringsselskapene for å forandre dette.

Dessverre er dette ikke mulig. Kredittilsynet aksepterer ikke slik ordning uten at man går over til individuell ordning for hver bror.....

RSOE ga gjennom ord og overhead-plansjer en grundig oversikt over de muligheter som forelå ved enten å fortsette nåværende ordning eller å

opprette et Ordenens Støttefond i egen regi....
Han avsluttet med å foreslå:

- Skal Riksmøtet fatte vedtak om at man vil gå inn for det skisserte konsept?
- Skal vi gå inn for et ORDENENS STØTTEFOND – og skal vi da drøfte saken i enkeltheter ved høstens Old Erk-samling?

Etter en hel rekke innlegg kom det tydelig frem at man ville stå solidarisk for gjennomføringen av en forsikringsordning med utbetaling til alle brødre uansett alder.

Det fremsatte forslag ble enstemmig vedtatt og Ordensledelsen får fullmakt til å arbeide for en prinsipiell ordning som skissert:

- en forsikringsordning som dekker alle brødre uansett alder
- som i prinsippet har samme premie som hittil
- ordningen skal gjelde fra 1996, og eller før hvis mulig
- Ordensledelsen utarbeider statutter for forsikringen som sendes losjene, og behandles på Old Erk-samlingen høsten 1995.»

Old Erk-samlingene våre ble holdt nesten hvert år fra 1984 til 1999. De var svært verdifulle og viktige, ikke bare for OE'ne, men spesielt viktige og givende for Ordenen. De ble tatt av programmet da antallet delegater ble u håndterlig stort og kostbart.

På Old Erk-samlingen søndag 29.oktober 1995 var sakslisten fyldig med temaer som: Undervisning, Biblioteket, Barden, Gildene, Den Druidiske Lund, Druidisk bruk av farger, Fremtidsutvalget, Økonomi, Forsikringsordningen, Ny organisasjonsmodell, Informasjonsveier/plikter, Verdens-kongressen 1996, Ordensledelsen svarer.

RSOE Arvid Jellum la vedtaket fra Riksmøtet fram for Old Erkene, en grundig og fin redegjørelse om muligheter som forelå ved å ta dette over i egne hender. Dette var tatt opp på Riksmøtet og overlatt til Old Erk-samlingen å beslutte etter at Ordensledelsen hadde utarbeidet statutter for

ORDENENS STØTTEFOND.

Forslaget om å opprette vår egen ordning for å gi støtte til alle etterlatte etter brødre av vår Orden uansett alder ble vedtatt.

Det ble så opprettet en komite bestående av OE Finn Agbo Fraternitas, OE Fredrik Kveil Druidstjernen, OE Jon Rosenlund Allbota og RSV Rolf Otto Strøm, med RSSkm Finn Egil Johannessen som Ordenens representant.

Allerede 8.01.1996 ble det avholdt Konstituerende generalforsamling i Den norske Druidorden FGDO's Støttefond. Vedtektene ble enstemmig vedtatt, styret ble Styreformann Rolf Otto Strøm, styremedlemmer Finn Agbo og Jon Rosenlund. Allerede i 1995 ble det utbetalt en støtte på kr.15.000

På Generalforsamling 17.04.2005 ble det foreslått å forandre navnet fra Støttefond til Den norske Druidorden FGDO's Bidragskasse. Bakgrunnen var at myndigheten ville gå til forandring av loven om fond. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Etter 25 års drift av Den norske Druidorden FGDO's Bidragskasse (tidl. Støttefond) er statusen for Bidragskassen:

Fra 1995 tom. 2019 har vi mistet 702 brødre og utbetalt bidrag stort

kr.14.686.000

Egenkapitalen er pr. 31.12.2019

kr. 8.915.082

Det er gitt donasjoner til Radiumhospitalets legater til forskning Prostatakraft

kr. 1.250.000

Det må være lov til å skrive at det initiativ som ble tatt av Ordensledelsen etter forarbeid av RSOE Arvid Jellum i minibuss på tur over Haukeli på vei til møter på Vestlandet og som førte til forslag på Riksmøte 1995 og beslutning på Old Erk-møte 1995 har vært til Ordenens – brødrene – etterlatte og Radiumhospitalets legaters beste.

Internasjonal forbrødring i Oslo

Svenske og norske druider fant tonen i Oslo, da Losje Mimer besøkte Losje Merlins-Stjerne.

Av: Runar F. Daler, skriver i Losje Merlins-Stjerne

Vi Losje Merlins-Stjerne har i lengre tid snakket om å etablere en vennskapslosje, gjerne fra et annet land. I fjor sommer etablerte vi kontakt med Losje Mimer i Malmö, en av Sveriges eldste losjer, stiftet i 1913. Nordmenn og svensker står hverandre nær, både kulturelt, historisk og språklig, og forutsetningene burde derfor ligge til rette for et godt og hyggelig samarbeid.

Interessen og engasjementet viste heldigvis seg å være gjensidig, og etter jevnlig kontakt utover høst og vinter, var det endelig duket for det første møtet mellom losjene i februar i år. Hele 12 brødre fra Losje Mimer, med Edel Erk Karsten Klinteberg i spissen, tok turen nordover for å hilse på oss i Losje Merlins-Stjerne.

Lørdag morgen klokken 10 sto vi klare på brygga i Oslo for å møte våre nye svenske venner da de kom av Københavnbåten. Vi kjørte dem gjennom byen på vei til hotellet ved Slottsparken, hvor de sjekket inn. Turen gikk så videre til Vigelandsparken, som gjorde stort inntrykk på Mimer-brødrene. Deretter bar det av sted til Druidenes Hus i Parkveien, hvor vi parkerte bilene og tok bena fatt. Vi spaserte gjennom Slottsparken, forbi universitetet, Nationalteatret, Stortinget og Rådhuset, før vi avsluttet på en restaurant og mikrobryggeri i nærheten. Det egenproduserte brygget falt i smak i så vel svenske som norske ganer.

Etter en liten pust i bakken, hvor våre skånske venner slappet av på hotellet og vi alle fikk skiftet til mer formelt antrekk, møttes vi igjen kl. 17 i losjehuset i Parkveien for kveldens

Før og etter det formelle losjemøtet var det også tid og anledning til hyggelig samvær over et lite glass.

høydepunkt; losjemøtet, med påfølgende brodermåltid og ettermøte.

Vi kan slå fast at besøket ble en stor suksess; brødre knyttet vennskapsbånd på tvers av landegrensene, og pratene og tonen ble stadig hyggeligere og løsere utover kvelden. Som vi trodde og håpet, viste det seg at vi har mye til felles, både når det gjelder losjevirkosomhet og som broderfolk. Vi håper dette er starten på et langt og godt vennskap mellom våre to tradisjonsrike skandinaviske losjer. Til høsten er det vår tur til å besøke Losje Mimer i Malmö – hvis koronasituasjonen tillater det.

Da skal eken alltid grønnnes

OE Eiliv Sandberg Losje Pastos, Hamar

F.v: OE Eiliv Sandberg, EE Knut Monssen. Foto: Steinar Gussiås

Eken er viktig for oss druider. Vi både ser og hører om den hver gang vi er samlet i Lunden. Eken er symbolet på den urokkelige vilje og kraft som opprettholder vår Orden.

Eketrær vokser i lavlandet på Østlandet opp til Hamar-området, og oppover langs kysten til Møre og Romsdal. I området rundt Hamar går den nordlige grense for ekens naturlige utbredelse over Nes-halvøya i Ringsaker kommune. Og nettopp omtrent på denne grensa, på gården Hoel på Nes, vokser den største eken i Innlandet.

Under sitt møte 27.februar i losje Patos fikk losjen v/EE Knut Monssen overrakt et bilde av dette staselige treet. Det var Eiliv Sandberg som hadde ordnet med bildet, han er født og oppvokst på gården Hoel. Han kunne fortelle at treet eksakte alder er uvisst, men sannsynligvis er det mer enn 500 år gammelt. Treet vitale mål er: Omkrets i en meters høyde 6,5 meter, det vil si diameteren er 2,1 meter.

«Hoel - eika er stor, den er grønn, og den bærer stadig frukt og nye skudd etter minst 500 år», sa bror Eiliv ved overrekkelsen.

KJERNEKAR OG HARDHAUS

Tekst/foto: Fred Øveraas, Avalon

Knut Olaf Haveråen Kals, ordensbror i Bardstjernen, og bor i Lier. På toppen av en liten kneik mellom hovedhuset og gutte-bua står en kar med krykker og gliser.

Han rekker fram ei klubbe av en høyreneve. «Kom inn, kom inn!» Øynene hans gnistrer av hyggelighet og entusiasme, idet han humper oss inn i bua, som er overfylt med all verdens interessante ting. Alt fra egen-produserte malerier til kulturhistorisk materiale av alle slag, pc-er og antikke møbler.

Kaker og eplesaft produsert i Lier er satt fram, alt er så heimkoselig som det kan være mannfolk imellom. Derfor rett på sak.

Aller først, jeg ser du sliter med krykker?

«Å, det er bra nå i forhold til hva det har vært. Har'n fått livet i gave på nytt, er det lett å være takknemlig.»

Hva skjedde?

Jeg har i alle år kjørt lastebil og buss, og hadde mitt eget lille busselskap en tid som jeg kalte Kals-vogna. I logoen hadde jeg ei stjerne med syv stråler. Losjeinspirert vet du. På den tiden var jeg svært aktiv for å etablere Helseekspressen mellom sykehusene sentralt i Oslo og sykehuse-ene i distriktene. Da lærte jeg mye om pasientbehandling og førstehjelp – særlig rundt ryggskade-pasienter. Ikke visste jeg den gang at denne kompetansen skulle komme til å redde livet mitt.»

ENGLEVAKT

«Jeg kjørte lastebil og fraktet masse til alpinanlegget Kolsåsbakken. Min fire-akslede bil, en Volvo FMX hadde 15 tonn nettovekt. Bilen fikk total elektronisk svikt på toppen av skianlegget. Jeg takket min skaper for at servostyring funga funka, da jeg mistet både pedalbrems,

gir-funksjonalitet og bremsevirkning på håndbrekket.

Gjennom opplæring og erfaring hadde jeg lært at å bevare roen var det mest sentrale, og heldigvis hadde jeg gjort hjemmeleksa mi også denne dagen. Da jeg ankom analyserte jeg anlegget, hvor bygningene og alt fastmontert utstyr i bakken var plassert. Og hvilken rute jeg måtte manøvrere i hvis uhellet var ute.

Mens hastigheten økte nedover i terrenget, slet jeg med å styre bilen. Da nåla bikket 75 km/t, vurderte jeg et sekund å kaste meg ut av førerhuset, men vrakte muligheten. 15 tonn løpsk førerløs lastebil ville sette andres liv i fare.

Jeg måtte ta en S-sving, først rundt et skiheishjul og deretter rundt en personbil. Sneiet takskejegget på et hus, så bar det utfor - et hopp på 30 meter - før jeg løftet armen for å beskytte hodet idet jeg frontkolliderte inn i en fjellrabbe.

Min kunnskap ble redningen

Da folk kom løpende til og ville slepe meg ut av vraket, fortalte jeg dem hva de IKKE måtte gjøre, for å unngå at skadene ble forverret.

Jeg Instruerte dem tydelig i hvordan de skulle få meg ut av bilen og ned på plattning i nærheten, i den minst farlige liggestilling, og deretter ikke røre meg før ambulansen kom.

Jeg var heldig tross alt. Knakk 4 tenner og fikk kraniebrudd. 22 skader i rygg-søylen derav 10 brudd, Rygg-hvirvel LH12 var knust, og nervesentret skadet. De satte inn to skinner og 15 nagler, som trolig blir værende i kroppen livet ut.

Jeg priser meg lykkelig over at jeg var ved bevissthet til ambulansen kom. Hadde ikke blitt gjort riktig, ville det ha vært «game over» i følge legene.

Nå etterpå føler jeg at jeg har fått livet i gave på nytt – noe jeg tenker på hver eneste dag. At hodet og motorikken fungerer kan jeg takke dem på Ullevål for. Jeg hadde fått en gedigen påminnelse om hvor skjørt livet kan være, selv for en frisk person.

Hvordan har dette påvirket livet ditt etterpå?

«Jeg har bestemt meg for å gjøre alt jeg vil ha gjort her og nå, uten utsettelse. Ikke vent til i morgen, for da kan det være for seint».

Men rekreasjonsfasen må jo ha vært beinhard?

«Da jeg ble skrevet ut fra Ullevål etter 3 uker, kjøpte faren min en Hammoc. Ved hjelp av den kunne jeg foreta mange øvelser. Jeg kuttet ut smertestillende medisin og håpet treningen var god nok medisin..

Heldigvis har ingenting forskjøvet seg av skinner nagler i ryggen. Jeg bruker gå-staver nå for å avlaste ryggsoylen, og jeg får ofte massasje av mora mi. Uten det hadde det ikke blitt så rask bedring. Bekkenet har vært vondt – og jeg har fått akupunktur.

Losjelivet har betydd uendelig mye

Og så har jeg losjen. Der vi ser folk inn i øya når vi kommuniserer. Inkluderende øyekontakt

er svært viktig for meg.

Losjemiljøet er så verdifullt. En sosial møteplass hvor alle senker skuldrene og byr på seg selv. Et gi og ta-samfunn, hvor brødre kan møtes og lære å utvikle seg gjennom persondynamikk og balanse. Framsnakker hverandre. Det blir derfor mer og mer viktig for meg å videreføre losjens verdier og holdninger, ved å i min hverdag være en døråpner for at denne type omtanke og kjærlighet overfor medmennesker. Ved å praktisere ydmykhet, raushet medmenneskelighet, nestekjærlighet, som det ikke alltid er så lett å finne eller møte «der ute». Jeg vil støtte og gå god for mine medmennesker, uten at det er min egoisme som er drivkraften, og uten tanke på å høste fordeler for meg selv.

Næring til denne livsinnstillingen i praksis finner jeg på losjemøtene. Stille meditasjon, symbolsk kraft, lyset og musikken setter meg i den modus som skal til for å få best mulig læring i hvert møte, så jeg kan være en druid i hverdagen, her og nå!»

Jeg har hørt at du er samfunnsaktiv?

«Vel, jeg var aktiv også før ulykken, men har som sagt valgt å satse i enda sterkere grad nå etterpå. I politikken, i Menighetsrådet, Kirkelig fellesråd, styret i Drammen kunstforening, styret i Drammen museum, - ja, jeg er med på litt av hvert, og alt jeg brenner for gir meg positiv energi.»

Hva engasjerer mest akkurat nå?

«Uten tvil et lokalt, nasjonalt og internasjonalt prosjekt som jeg har kalt «Mennesket og idrettsmannen Torleif Haug». Han bodde her i nabolaget i Haugstua. Et hus jeg har prøvd å renovere, restaurere til et museum, og på den måten bidra til å ta vare på den idrettslige og kulturelle historien om det «store mennesket Torleif Haug.

Folk klaget på hvor fælt og forfallent dette huset var. Med knuste vinduer og stort forfall

så det ut som et spøkelseshus. Jeg bestemte meg for å kommunisere ut dette både lokalt og sentralt, da denne store idrettsmann fortjente et bedre ettermæle enn han til nå hadde fått. Jeg kontaktet også IOCs Gerhard Heiberg, også han tente på ideen. Da begynte snøballen å virkelig å rulle.

De to millionene som trengtes i oppstartskapital ble skaffet til veie på flere måter. Dermed kunne prosjektet med huset settes i gang. Til nå har 4500 personer besøkt Haug-stua, og mer enn 8000 tilhørere har møtt opp for å høre foredraget om idretts-mannen/kulturpersonligheten Torleif Haug. »

Hva medi losjearbeidet?

«Jeg ble tatt opp som Ovatbror i 1996, og ble fort sugd inn i det positive arbeidet i Bardstjernen. Først i festutvalget og som medhjelper, men ble valgt til mitt første embete

som Bibliotekar i 2000, MedErk i to perioder fra 2002 til 2006, EdelErk 2006-2008. Det har ikke vært like stort engasjement den siste tiden, men jeg vil besøke losjen og brødrene mer i tiden som kommer.»

Tre viktige egenskaper vi bør ha?

1. Å være seg selv tvers gjennom, men på en slik måte at du blir verdsatt av alle.
2. Aldri ha en skjult agenda for å oppnå personlige fordeler,
3. Kommunisere med god, ærlig øyekontakt. Tørre å dele din klokskap, empati, omsorg og kjærlighet med andre.»

Vi takker bror Knut for hans verdisyn.

Red: Intervjuet er noe forkortet

Nøtterøy A/S
Rørservice

Tlf. 922 07 735 – 980 37 000 • www.notteroy-ror.no

Fasade
PRODUKTER

SOLSKJERMING – GARASJEPORTER

Jens Thalberg. Telefon 488 40 535

Mesa
Invest AS

Ny e-postadresse for bestillinger:

navneskilt@losjeeen.no

Vi foreslår to navneskilt:
- et til dressen og et til smokingen

Når det gjelder transport!

RUP's VARE-TAXI AS
GRENLAND'S EXPRESSEN

Kjørholtveien 11 – 3940 Porsgrunn – Tlf. 35 51 24 00 – Fax 35 51 20 88
Mobiltelefon 901 04 106

HONDA

The Power of Dreams

HONDA
HS 2172Z

HONDA
BESEEM AS

Velkommen til oss for en grundig test av Honda snøfresere

Ulviken
Motorsenter AS

Ulvikveien 29
3150 Tolvsrød

Telefon 33 32 53 54
post@ulvikenmotor.no
www.ulvikenmotor.no

SERVICEVERKSTED • INNBYTTE • FINANSIERING

Bestill en annonse
i Barden
barden@fgdo.no

Pris for 5 annonser pr år:

Mini	1/27 side	kr 750
Mini dobbel	2/27 stående eller liggende	kr 1500
Mini trippel	3/27 side stående eller liggende	kr 2000
Midi	1/8 side	kr 2000
Midi dobbel	1/4 side	kr 3500
Baksiden	1/4 side liggende	kr 5000

Den norske Druidorden
Kjøpes av din Skattmester

NÅR DU TRENGER EN ... Tlf. 32 83 14 03

GULISMED OG GRAVØR
HARRY ULSTEEN A/S

ALT I REPARASJON OG
HÅNDLAGDE SMYKKER

PS: VIER
KJENT FOR
VÅR GODE
SERVICE

KLAUSENGÅRDEN, N. STORGATE 8, 3015 DRAMMEN

GÅGATA

SORG

En verdig begravelse fjerner ikke sorgen, men gjør den enklere å bære.

Klemmetsby-Firing
begravnelsesbyrå (Tønsberg)

H. Wilhelmsens allé 3-5, 3116 Tønsberg

Notterøy & Tjøme begravnelsesbyrå	33 38 47 00
Stokke begravelsesbyrå	33 33 67 57
Re begravelsesbyrå	33 06 22 90

24t: 33 38 12 00

www.klemmetsby-firing.no

mazda HYUNDAI

P.B. 502 - 1522 MOSS

TLF.: 69 26 93 00 - FAX: 69 26 93 23

Vi utfører sommervedlikehold, vaktmestertjenester på hus og hageanlegg.

Trefelling, stubbefresing og kvistkverning.

Vi utfører tjenester for bedrifter, borettslag og private.

Fjeld Blomster & Anlegg AS • Eikernveien 111, 3095 Eidsfoss • Tlf. 414 70 340

E-mail: post@fjeldblomster.no • www.fjeldblomster.no

Alt av markedsmateriell

Nordre Fokserød 13, 3241 Sandefjord | Tlf: 33 48 59 00, salg@bk.no, www.bk.no

TRYKKSAKER | GRAFISK | PROFIL | EMBALLASJE | MEDIA | ALL MADE | WEB | DESIGN | FIRMAGAVER | PROFILTØY

Tradisjonsrik produsent av pålegg og spekevat

PERS
kjøkken

Pindseveien 1b, 3221 Sandefjord
tlf. 33 47 17 00, fax 33 47 17 01

Team
AUTOSALG AS

www.teamautosalg.no

Nyere bruktbil? Snakk med oss først!

321 44 315

Kringla Konditori

Tistedal: 691 91 463
Rakkestad: 692 22 200
Askim: 698 85 555

Vestfold Budservice AS

Transport & Flyttetjenester siden 2009

Jon Henning Nygaard-Andersen
Transportleder
Tlf: 0047 93610068
Email: post@vestfoldbudservice.no

GRAFISK DESIGN OG TJENESTER

Utforming av Brosjyrer • Trykksaker • Aviser • Hefter
• Annonser • Plakater • Dekor m.m. – fram til ferdig produkt!
SERVICE ER EN SELVFØLGE!

Ta kontakt med
Trond Fogstad

reklame
laven's

Tangveien 1 – 3154 Tolvsrød
Tlf. 913 59 797 • E-mail: reklamel@online.no
www.reklamelaven.no

ESPEDALEN
HÅNDVERK

GULVBELEGG, TAPETSERING,
MALING OG FLYTESPARKLING

MOBIL **95 94 96 69**

RETT-LAKK AS
bilverksted-skade-lakkering

Bilverksted
Bilglass
Steinsprut
Lakkering
Spray lakk
Biloppretting
AC-Fylling
Eu kontroll
Dekk/felger
Dekkhottell

AVIS Bilutleie

Mekonomen Bilverksted - Alle Bilmerker

Rett-Lakk AS, Bromsveien 13, Horten, Tlf.: 33 04 95 40
www.rett-lakk.no - E-mail: morten@rett-lakk.no

SENDERUDAS GRAVEMASKINDRIFT 2407 ELVERUM	ROLF GROHS AS - MASKINEN TREPENØR Tollbuget, 25 - 3833 Fløngruen email: post@rolf.no Tlf. 35 51 84 30 www.rolf-grohs.no	
<i>Lgiten Brænderi</i> Åpent alle ukas 7 dager! En Akevisitt Åpne forestillinger om sommeren. Grupper på bestilling hele året! www.lbr.no - Mob: 90 18 99 05	sport 1 Elverum ekte sport. Åpningstider 9 - 18 / 10 - 15 Storgata 13, 2408 Elverum Tlf. butikk: 6241 2424 Mail butikk: post@sport1elverum.no	BRYGGA - 3200 SANDEFJORD
Harald Juliusen Byggmester/takstmann Medlem av Norges Takseringsforbund Eiendomstaksering Tilstandsrapport Skadetaksering Byggebistand	Mesa Drift AS	alt du trenger til KANTINE, KJØKKEN & SERVERING! www.kantinebutikken.no
Ledig annonse plass	Torbjørn Johansen Bygg & Taksteringstjenester AS Bryggeslengen 8, 3290 Stavern Mob.: +47 469 50 376 E-post: torbjorn@tjbygggtakst.no	
Ledig annonse plass		
KONTORFELLESKAPET K4 JERNBANEALLEEN 33 3210 SANDEFJORD ARKITEKT OG INGENIØRKONTOR MNITO AREALPLANER, BOLIGER, FORR./IND. OG OFF. BYGG, REHABILITERING T: 334 28 591 • M: 930 28 950 E-mail: post@arkonarkitekt.no www.arkonarkitekt.com		
Ledig annonseplass er dette noe for din bedrift?		

Ledig annonseplass

er dette noe for din bedrift?

**Malermester
STENSBYE
ELVERUM**

Tlf.: 62 42 66 00 / 90 77 48 75
E-post: roar.stensbye@online.no

Skilt Senteret Larvik AS
Mob. 907 35 941

www.skiltsenteret.no

En annerledes Spaniaferie?

SkiltSenteret "senker skuldrene" hos

HumbleBee Home

www.humblebeehome.com

**Andersen
Verdi Takst AS**

www.averditakst.no
post@averditakst.no
55 27 90 00 - 906 21 401

Losje Malus fyller 40 år!

Ordensbrødre med ledsagere inviteres til å feire med oss.

PROGRAM: Fredag 09. oktober:

- Sosial sammenkomst i Losjens lokaler fra kl. 18:00, Tunet Sjuseteveien 3, Øystese. (lokalene er rett over veien fra hotellet)

Lørdag 10. oktober:

- Mottagelse for alle deltakere i Losjens lokaler kl. 11:00
- Stiftelsesmøte, 1.grad, for brødre i Losjens lokaler kl. 12:00
- Sosial sammenkomst med sidersmaking for brødre og ledsagere i losjens lokaler kl. 18:00.
- Festmiddag på Hardangerfjord Hotell kl. 19:00.

Ledsagere kan på lørdag benytte seg av Hardangerbadet. Hardangerbadet ligger vegg-i-vegg med hotellet og er helsepark, bade- og svømmeanlegg og visningssenter for laks – alt i ett. Som gjest på hotellet får du gratis adgang til badeanlegget og treningsfasilitetene.

Se mer på; <https://hardangerfjord-hotel.no>

Overnatting:

Det er avholdt et antall rom på Hardangerfjord Hotell til rabattert pris.
Dobbelrom kr. 1595.- Enkeltrum kr. 1295.- per natt inkl. frokost.

Prisen for bevertning og 3 retters festmiddagen er kr. 660.- per pers.

Påmeldingsfrist er 10. september 2020.

Påmelding er ikke gjeldende før betaling er utført til kontonummer:

3562.07.02585

Før påmelding, kontakt, Anders Sandven, e-post; sandven2@broadpark.no mobil; 928 93 468

Vi gratulerer

50 år

Elysium	Svein Thore Bøe	13.09.1970
Ovatstjernen	Hans Jørgen Kristiansen	15.09.1970
Bardstjernen	Hans-Peter Fleischer	08.10.1970
Geysir	Hjálmar Diego Haðarson	12.10.1970
Ram	Marius Cristea	16.10.1970
Allbota	Torgeir Stavrum	25.10.1970

60 år

Custos	Just Henrik Arntsen	18.09.1960
Ovatstjernen	Per Christian Celius	21.09.1960
Abaris	Dag Riis-Christensen	22.09.1960
Balder	Helge Reksnes	25.09.1960
Malus	Anders Dalland Sandven	27.09.1960
Balder	Niels Pontoppidan	30.09.1960
Selago	Thor Flaathe Gundersen	03.10.1960
Geysir	Höskuldur Geir Erlingssøn	07.10.1960
Abaris	Terje Bjanger	27.10.1960
Belenus	Knut Erik Fygle	29.10.1960
Custos	Jon Erling Johnsen	31.10.1960

70 år

Syvstjernen	Odd Elund Danielsen	02.09.1950
Rasalas	Svein Bjørnar Lerum	02.09.1950
Ovatstjernen	Rolf Victor Hansen	03.09.1950
Sagalund	Knut Klemmetsby	10.09.1950
Nordstjernen	Tom Lasse Rian	10.09.1950
Janus	Magnús Ingósfsson	18.09.1950
Jadar	Arild Reve	19.09.1950
Misteltein	Odd Eirik Tveter	26.09.1950
Elysium	Stein Iver Ensby	27.09.1950
Cygnus	Audun Magne Skjellen	01.10.1950
Fjöltnir	Valdimar Ólgeirsson	07.10.1950
Balder	Sverre Gudmund Aasen	18.10.1950
Pastos	Kåre Lien	21.10.1950
Sanden	Ivar Helland	21.10.1950
Celyn	Olaf Kenneth Osestad	31.10.1950

75 år

Balder	Oddvar Jarle Sørensen	10.09.1945
Druidborgen	Kjell Hansen	11.09.1945
Syvstjernen	Bjørn Kjøraas	16.09.1945
Myrica	Tarjei Strand	19.09.1945
Silva	Egil Klingenberg	19.09.1945
Allbota	Knut Halvorsen	21.09.1945
Selago	Helge Sørvang	24.09.1945
Druidstjernen	Steinar Magnus Borge	30.09.1945
Geysir	Guðmundur Ágúst Aðalsteinsson	30.09.1945
Eken	Jan-Edvard Hansen	06.10.1945
Druidstjernen	Jørn Johnsen	09.10.1945
Pythagoras	Arild Anders Gjervan	11.10.1945
Avalon	Fred Øveraas	24.10.1945
Druidstjernen	Johan Almquist	31.10.1945

Vi gratulerer

80 år

Nidaros	Rein Simon Fagernes	11.09.1940
Abaris	Martin Hansen	14.10.1940

85 år

Myrica	Per Ole Gunnar Gaustad	05.09.1935
Silva	Rolf Næsbak	25.09.1935
Jadar	Lars Storhaug	28.09.1935
Syvtjernen	Arne Stang Tollefsen	17.10.1935
Plenydd	Peder Jåsund	17.10.1935

90 år

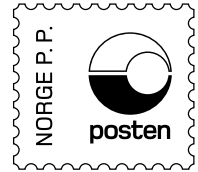
Syvtjernen	Reidar Thorkildsen	28.09.1930
Sagalund	Sverre Arnold Clasen	29.09.1930
Merlins-Stjerne	John Reidar Diseth	06.10.1930

Dødsfall

Losje	Navn	Født	Opptatt i Ordenen	Død
Druidborgen	5. grads bror Johan Roger Jensen	27.02.1941	18.04.1991	17.05.2020
Bardstjernen	5. grads bror Harald Arne Damm	11.11.1943	28.09.2009	02.06.2020
Mithras	6. grads bror Finn Hult	09.04.1937	26.10.1972	08.06.2020
Ram	4. grads bror Ivar Albert Nordström	04.05.1945	10.03.2011	09.06.2020
Gaia	6. grads bror Sigurdur Helgi Oskarsson	04.10.1953	07.02.2001	09.06.2020
Nidaros	6. grads bror Anders Lilleberg	25.01.1929	06.02.1997	09.06.2020
Druidstjernen	6. grads bror Per Arne Aasland	13.07.1951	12.02.2002	10.06.2020
Cromlech	6. grads bror Steinar Vågsnes	03.06.1952	24.01.2005	15.06.2020
Yggdrasil	5. grads bror Narve Skogland	22.05.1949	29.01.2009	14.07.2020
Allbota	6. grads bror Olaf Aass	13.08.1937	30.10.1985	26.07.2020

Vi lyser fred over våre brødres minne.

BARDEN

ISSN 0805-2298

Organ for Den norske Druidorden FGDO

KANSELLIET

Den norske Druidorden FGDO
Postboks 22 - 3246 Sandefjord
Tlf. 33 47 44 00
E-post: kanselliet@fgdo.no
Åpningstid:
Mandag – fredag 0900 – 1500
www.fgdo.no

REDAKTØR

Ib Ø. Kristiansen
Raskogen 18
1580 Rygge
Tlf. 908 58 985
E-post: barden@fgdo.no

ANNONSEANSVARLIG

Tom Arne S Kristiansen
Telefon 95 03 90 30
tom_arne_kristiansen@hotmail.com

HORTEN SØM

SALMAKERVERKSTED AS

BIL – BÅT – MØBLER – MC – SNEKKEROPPDRAG

MOBIL: 950 24 279 - 922 69 420

EPOST: catona@sf-nett.no

Nordre Fokserød 15 - 3241 Sandefjord
E-post: post@scangranitt.no
www.scangranitt.no

Leverandør og importør av:

- Silestone benkeplater
- Granitt benkeplater
- Granitt Kantstein
- Brostein / Gatestein
- Skifer og Granittfliser
- Trappeskifer
- Bruddskifer
- Skiferpanel